

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา:กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพ แกลง
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดเป้าหมายของระดับคุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้น ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง แบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1.1 วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การออกแบบเครื่องมือการวิจัยเพื่อนำไปสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง

ชั้นที่ 1.2 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพ แกลง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้วิจัยนำแนวคิดจากการศึกษาเอกสารประกอบด้วย แนวคิดวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ระบบการบริหารคุณภาพ (TQM) ทฤษฎีที่สอดคล้องกันของนักการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาของชาติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมปรึกษาหารือและวางแผนงาน มีจำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินการ มีจำนวน 10 ข้อ

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีจำนวน 10 ข้อ

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ มีจำนวน 10 ข้อ

โดยมีข้อมูลการวิจัยประกอบ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชายร้อยละ 63.50 อายุส่วนมากอยู่ระหว่าง 40 – 49 ปี ร้อยละ 52.50 วุฒิการศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 57.50

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ด้านการปฏิบัติและดำเนินการ อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการปรึกษาหารือและวางแผนงาน มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ สถานประกอบการ อยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

4. ด้านการปฏิบัติและดำเนินการ มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ผู้นำชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

5. ด้านการติดตามประเมินผล มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ สถานประกอบการ อยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

6. ด้านการจัดสรรผลประโยชน์ มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

7. ด้านการปรึกษาหารือและวางแผนงาน มีส่วนร่วมมากที่สุดคือเปิดโอกาสให้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การวางแผนงานด้านบุคคลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

8. ด้านการปฏิบัติและดำเนินการการบริหารสถานศึกษา มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การดำเนินงานด้านประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

9. ด้านการติดตามประเมินผล มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานฝ่ายวิชาการ ในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

10. ด้านการจัดสรรผลประโยชน์มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การจัดสร้างและซ่อมแซมอาคารสถานที่ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การจัดซื้อและจ้างวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ขั้นตอนที่ 2 สรุปการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแก่ง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัย ดังนี้

2.1 รูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างและกระบวนการการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา โดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมปรึกษาหารือและวางแผนงาน ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัวแปร 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินการ ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัวแปร 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัวแปร 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัวแปร ซึ่งนำมาเขียนในรูปของรูปแบบที่สมบูรณ์ ดังนี้

รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และ 4) สาระของการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ

เป็นรูปแบบที่มีการบริหารจัดการในลักษณะเป็นเจ้าของงานร่วมกันของกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เช่น ตัวแทนพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมรมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง องค์กรของรัฐและเอกชนในชุมชน โดยยึดหลักความร่วมมือกันเป็นเครือข่ายให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

2.1 เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดจากการคิดร่วมกัน ดำเนินการร่วมกันรับผิดชอบร่วมกัน แก้ปัญหาาร่วมกัน ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษา หรือการได้รับประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียนหรือเด็ก เยาวชนและชุมชนร่วมกัน

2.2. เพื่อให้ผู้เรียนและประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างแท้จริง สามารถเสนอความต้องการทางการศึกษาของตนและชุมชน ก่อให้เกิดความพึงพอใจ นำไปสู่ประสิทธิผลของการศึกษา

2.3 เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการสนับสนุนส่งเสริมของชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. กระบวนการสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม

กระบวนการสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ร่วมปรึกษาหารือและวางแผน

3.1.1 ร่วมคิด สถานศึกษาจัดทำประชาคม ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน และกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาร่วมกันเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ

3.1.2 ร่วมวางแผน โดยมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ตามการจัดทำประชาคม ทั้งแผน กลยุทธ์ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ และมีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนร่วมกัน

3.2 ร่วมปฏิบัติและดำเนินการ

3.2.1 ร่วมดำเนินการ เมื่อมีการมอบหมายการดำเนินงานใดๆ ของสถานศึกษาที่เกิดจากการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย มีการดำเนินงานในกิจกรรมนั้นๆ ตามภารกิจหน้าที่ที่กำหนดร่วมกัน

3.2.2 ร่วมรับผิดชอบ เมื่อมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการและผลของการดำเนินงานทั้งด้านบวกและด้านลบ ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย จะมีการรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นร่วมกันโดยไม่ทอดทิ้งให้เป็นปัญหาของผู้ใดผู้หนึ่ง ความรับผิดชอบดังกล่าวเป็นไปตามระดับของความรับผิดชอบ เช่น ผู้บริหารมีหน้าที่บริหารงาน ครูมีหน้าที่สอนจัดประสบการณ์เรียน และพัฒนาการเรียนรู้ ภูมิปัญญาช่วยสอน ชุมชนทำหน้าที่สนับสนุนช่วยเหลือกิจกรรมการเรียนรู้ ระดมทรัพยากร เป็นต้น

3.2.3 ร่วมแก้ปัญหา เมื่อมีปัญหาอันเกิดจากการบริหารจัดการหรือดำเนินงานผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย มีการหาทางแก้ปัญหาดังกล่าวร่วมกันให้ลุล่วงด้วยดี

3.3 ร่วมติดตามและประเมินผล

3.3.1 ร่วมติดตามประเมินผล ระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงานผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย มีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกัน ในกิจกรรมการประเมินผลการเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือภูมิปัญญา สามารถเข้ามามีส่วนในการประเมินผู้เรียนด้วย

3.3.2 ร่วมชื่นชมผลสำเร็จ เมื่อเกิดผลผลิต ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกัน ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย มีความพึงพอใจและชื่นชมในผลสำเร็จนั้นๆ ร่วมกัน เช่นการร่วมแสดงความยินดี การยกย่องให้เกียรติ การมอบรางวัล ฯลฯ ตลอดจน การถอดบทเรียนร่วมกัน

3.4 ร่วมจัดสรรผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้นนอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย ซึ่งได้แก่

3.4.1 ร่วมระดมทรัพยากร ได้แก่ เงิน อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์

3.4.2 ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ได้แก่ การสนับสนุนครูและบุคลากร เงิน อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ ฯลฯ

4. สาระของการสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม

ในการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การมีส่วนร่วมด้านการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมทางกายภาพ และการสนับสนุนจากเครือข่ายอื่น ดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการการเรียนรู้ ได้แก่

4.1.1 การกำหนดประเด็นปัญหาและความต้องการทางการศึกษาร่วมกัน

4.1.2 การจัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรหรือสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการ

4.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติร่วมกัน เช่น การเป็นครูภูมิปัญญา การร่วมสอน การจัดแหล่งเรียนรู้

4.1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4.1.5 มาตรฐานและการประกันคุณภาพ

4.1.6 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

4.1.7 การปรับปรุงพัฒนาและการถอดบทเรียนจากการเรียนรู้

4.2 การมีส่วนร่วมทางกายภาพ ได้แก่

4.2.1 การร่วมระดมทรัพยากร ได้แก่ เงิน อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์

4.2.2 การร่วมสนับสนุนทรัพยากร ได้แก่ การสนับสนุนครูและบุคลากร เงิน อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ ฯลฯ

4.3 การสนับสนุนจากเครือข่ายอื่น

ในการบริหารจัดการแบบเครือข่ายดังกล่าว นอกจากจะมีเครือข่ายพันธมิตรสถานศึกษาประเภทเดียวกันแล้ว ควรแสวงหาเครือข่ายอื่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้บรรลุผลสำเร็จ ดังนี้

4.3.1 เครือข่ายองค์กรภายนอกเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) กองทุนเพื่อการพัฒนาการศึกษาไทย มูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมการศึกษา สมาคมพ่อแม่ผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า ชมรมสตรี ชมรมผู้อาวุโส ภูมิปัญญา และชมรมเด็กและเยาวชน เป็นต้น

4.3.2 เครือข่ายเสมือนจริงทางออนไลน์ ที่จะสนับสนุนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ

4.3.3 เครือข่ายสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่น เช่น โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญศึกษา โรงเรียนเอกชน เป็นต้น

1.2 สรุปผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) หาค่าสอดคล้อง ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือและวางแผนงาน มีตัวแปร 10 ตัวแปร ผลจากการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทั้ง 9 ท่านในทุกตัวแปร

องค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินการ มีตัวแปร 10 ตัวแปร ผลจากการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทั้ง 9 ท่านในทุกตัวแปร

องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีตัวแปร 10 ตัวแปร ผลจากการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทั้ง 9 ท่านในทุกตัวแปร

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์มีตัวแปร 10 ตัวแปร ผลจากการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทั้ง 9 ท่านในทุกตัวแปร

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแกลง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัย ดังนี้

ผลการทดลองใช้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นว่างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผล

ต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา มีความเหมาะสมของเนื้อหา การนำไปใช้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา รูปแบบการการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่สร้างขึ้นมามี อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบการการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้าง เครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา มีความ เหมาะสมของเนื้อหามากที่สุดทุกข้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดเนื้อหาครอบคลุม

2. ด้านการนำไปใช้ รูปแบบการการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมี ส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ที่สร้างขึ้นมามีประโยชน์ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบการการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้าง เครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา มีความ เหมาะสมของเนื้อหามากที่สุดทุกข้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รูปแบบการบริหารสถานศึกษา มีผลต่อการ ยกระดับคุณภาพสถานศึกษา

3. ด้านความเป็นประโยชน์ รูปแบบการการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ที่สร้างขึ้นมามี ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบการการบริหารจัดการสถานศึกษาโดย การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา มี ความเหมาะสมของเนื้อหามากที่สุดทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รูปแบบการบริหารสถานศึกษา มี ประโยชน์และคุ้มค่ากับการนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 4 สรุปผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการ มีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพ แกลง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัย ดังนี้

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผล ต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา มีความเหมาะสมของเนื้อหา การนำไปใช้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้าง เครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่สร้างขึ้นมามี อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบการการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้าง

เครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา มีความเหมาะสมของเนื้อหามากที่สุดทุกข้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดเนื้อหาครอบคลุมครบถ้วน

2. ด้านการนำไปใช้ รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ที่สร้างขึ้นมานำไปใช้ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา มีความเหมาะสมของเนื้อหามากที่สุดทุกข้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รูปแบบการบริหารสถานศึกษา มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา

3. ด้านความเป็นประโยชน์ รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ที่สร้างขึ้นมามีประโยชน์ในระดับมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา มีความเหมาะสมของเนื้อหามากที่สุดทุกข้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รูปแบบการบริหารสถานศึกษา มีประโยชน์และคุ้มค่ากับการนำไปใช้จริง

รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ที่สร้างขึ้นมามีความครอบคลุมเนื้อหาการบริหารจัดการ ครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถที่นำไปใช้ได้จริงในทุกสถานการณ์ ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทุกองค์ประกอบ

อภิปรายผล

มีประเด็นในการอภิปรายผล 4 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ผลจากการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา การสำรวจความคิดเห็นการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา พบว่า ด้านการปรึกษาหารือและวางแผนงาน มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือสถานประกอบการ อยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) นั้นมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผู้ที่มีส่วนร่วมมากที่สุดนั้นคือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียคือ ผู้ปกครอง สถานประกอบการ และผู้นำชุมชนนั้นยังอยู่ในระดับน้อยที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่าสถานศึกษายังเปิดโอกาสให้กับชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการ/กิจกรรมยังไม่

เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ภายใต้วามร่วมมือในการบริหารจัดการร่วมกัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคณะบุคคลที่มีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงองค์กรโดยคณะผู้บริหารยุคใหม่จะต้องเปลี่ยนรูปแบบการทำงานจากแบบเดิมที่ให้ความสำคัญกับตนเอง หรือการเป็นผู้นำคนเดียว (One - Man Show) มาเป็นการทำงานร่วมกันกับบุคลากรในองค์กร เพราะจะเป็นวิธีการในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่องค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-based Society) ที่มีความซับซ้อนและหลากหลาย ทำให้ผู้บริหารต้องรู้จักการแบ่งงาน หรือมอบอำนาจและกระจาย ความรับผิดชอบซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการ และร่วมรับประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัชแมน (Guzman 1989: 582-A) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาการเป็นผู้นำในรัฐโคโลราโด ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการ ทำให้ผู้เข้ามามีส่วนร่วมจะได้ประสบการณ์ ความเข้าใจ ความรู้ และทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะในการสื่อสาร เกิดการพัฒนาการทางการบริหาร และเกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นต้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ มิลเลอร์ (Miller 1989) ได้วิจัยเรื่อง การกำหนดการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียนชนบทในสหรัฐอเมริกา พบว่าความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งการให้ครูมีส่วนร่วมจะมีประโยชน์อย่างมากในด้านการยอมรับและความเข้าใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัฐพงศ์ ฉลาดเยี่ยม (2555) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าชุมชน ต้องการให้โรงเรียนรับฟัง ความคิดเห็นของชุมชนให้มากขึ้น และนำข้อคิดเห็นไปดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมอีกทั้งต้องให้เกียรติ ในความรู้ความสามารถที่ถนัดและปรึกษาหารือในเรื่องที่ชุมชนมีความมั่นใจที่จะมีส่วนร่วม

พิสิฐ เทพไกรวัล (2554) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ การวิจัยมี 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาการบริหารจัดการ โรงเรียนประถมศึกษานานาชาติที่ประสบผลสำเร็จภายใต้เครือข่ายความร่วมมือ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบายในกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 3 คน และการสำรวจสภาพปัญหาและความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือในโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติวันออกเฉียงเหนือ ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกระบวนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กในสถานการณ์จริง จำนวน 2 โรงเรียน และระยะที่ 4 การ

ประเมินการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย กระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขึ้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขึ้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย 3) ขึ้นสร้างพันธสัญญาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง 4) ขึ้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขึ้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ขึ้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ส่วนองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ 1) ลักษณะหรือกิจกรรมที่สำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่าย 2) ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 4) กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (empowerment) ของเครือข่าย 5) คุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่าย และ 6) การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล

ผลการทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า กลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กร ที่สมัครใจนวมกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มผู้นำชุมชน สถาบันทางศาสนา สถาบันอุดมศึกษา กลุ่มศิษย์เก่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลชุมชน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้ดำเนินการตามกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย ตั้งแต่การวิเคราะห์บริบทเพื่อทราบจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านบริหารทั่วไป แล้วสรุปรวมจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงานแต่ละด้าน เพื่อกำหนดเป้าหมายในการทำงาน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน มีโครงการเกิดขึ้นหลายโครงการในโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง การดำเนินงานตามโครงการเสร็จสิ้นในหนึ่งปีการศึกษาผลการประเมิน โครงการพบว่า ส่งผลการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคลและบริหารทั่วไป และส่งผลกระทบต่อนักเรียนตามขอบข่ายที่คาดหวังสูงกว่าปีที่ผ่านมา

สมศักดิ์ เอี่ยมดี (2554) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาองค์ประกอบของระบบกระบวนการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน 2) การสร้างและการพัฒนาระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยยกร่างระบบฯ เชิงทฤษฎี และตรวจสอบโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน และประเมินความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง 3) การทดลองใช้ระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 1 แห่ง ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการ และผู้อำนวยการกลุ่ม จำนวน 18 คน 14) กรประเมินผลการใช้ระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วม ในด้านความสำเร็จ ความพึงพอใจและความต่อเนื่อง โดยใช้แบบสอบถามกับผู้เกี่ยวข้อง รวม 18 คน สถิติที่ใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. มีประสิทธิผลของระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นเครือข่ายผสมผสานระหว่างบุคคลและเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการช่วยการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลประกอบด้วย 1) องค์การของเครือข่าย 2) การจัดการเครือข่าย 3) การใช้ประโยชน์จากเครือข่าย 4) การดำรงรักษาเครือข่าย

2. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่าย โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้ความเหมาะสม และความถูกต้องในระดับมากที่สุด ยกเว้น องค์ประกอบที่ 3 การใช้ประโยชน์จากเครือข่ายความเป็นไปได้ และองค์ประกอบที่ 4 การดำรงรักษาเครือข่าย ความเป็นไปได้ ความถูกต้องในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินผลการใช้ระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ความสำเร็จในภาพรวมมีความสำเร็จในระดับมากที่สุด การพัฒนาระบบสามารถนำไปปรับใช้ ให้เหมาะสมกับเครือข่ายการจัดการศึกษาได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ความพึงพอใจในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด การพัฒนาระบบมีการจัดศูนย์ประสานงานติดต่อสื่อสาร และพัฒนาความรู้และทักษะระหว่างสมาชิกที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ความต่อเนื่องภาพรวมมีความต่อเนื่องในระดับมากที่สุด การพัฒนาระบบมีการกำหนดคู่มือการบริหารงานอย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. จากผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา พบว่า

รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1.หลักการของรูปแบบ 2.วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3.กระบวนการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และ 4.สาระของการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีการบริหารจัดการในลักษณะเป็นเจ้าของงานร่วมกันของกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เช่น ตัวแทนพ่อแม่ผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง องค์การของรัฐและเอกชนในชุมชน โดยยึดหลักความร่วมมือกันเป็นเครือข่าย ให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมถึงการจัดกิจกรรมขององค์กรที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้รับบริการเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้มีความสำคัญกับ

การมีส่วนร่วมในการบริหารและสร้างความไว้วางใจ และการยอมรับระหว่างกัน อาจเป็นเพราะว่าจาก การบริหารสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาจัดได้ว่าเป็นการบริหารองค์กรภาครัฐที่มี โครงสร้างอย่างเป็นทางการ มีกฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาใน สถานะที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องประสานทำความเข้าใจ และเรียนรู้ที่จะจงใจให้บุคลากรเข้ามามี ส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสอดคล้องกับทฤษฎีวาย (Theory Y) ของแมคเกรเกอร์ (McGregor, 1960) มีพื้นฐานแนวคิดที่ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้อง พยายามสนับสนุน และพัฒนาการทำงานของคนงาน ซึ่งจะพัฒนาได้ โดยเพิ่มโอกาสของคนงานในการ เจริญเติบโตก้าวหน้า โดยการเพิ่มความรับผิดชอบและเพิ่มการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรพงษ์ หอมสุวรรณ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า คณะกรรมการบริหาร แบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีหน้าที่ของคณะ กรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมาย นโยบายและยุทธศาสตร์ ในการบริหาร สถานศึกษา 2) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี 3) กำหนดแผนการ รับนักเรียนนักศึกษา การยุบ การขยายและการเพิ่มประเภทวิชา สาขาวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษา 4) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระเบียบ และข้อบังคับต่างๆของสถานศึกษา 5) เรื่องอื่นๆ ที่ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเสนอต่อคณะกรรมการ 6) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ และ 7) กำกับติดตามผลการปฏิบัติงานสถานศึกษา เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษามี 4 ขั้นตอน คือ การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การวางแผนดำเนินกิจกรรม การ ลงทุนและลงมือปฏิบัติงาน และ การมีส่วนร่วมดำเนินการและติดตามประเมินผลงาน และสอดคล้อง กับการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา (2557) พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นฐานสำคัญ ของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่นำไปสู่ความสำเร็จ ทั้งในเมืองและชนบท ทั้งที่เป็นสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

3. จากผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมี ส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา พบว่า

ผลการทดลองใช้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา พบว่า โดยรวมมีความคิด เห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา มีความเหมาะสมของเนื้อหา การนำไปใช้ และความ เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศ แก้วสินวล และคณะ (2556) ได้

ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการ ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ การดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการโดยการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาตัวแบบสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่างจำนวน 4 สถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 48 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการโดยการจัดทำรูปแบบฉบับร่างและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยวิธีอิงผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 30 คน และจัดทำคู่มือการดำเนินงานตามรูปแบบและประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยวิธีอิงผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่ามัธยฐาน (median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (inter-quartile range) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารวิชาการในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 26 องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้รวม 141 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และชานินทร์ ศรีชมภู (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 3) เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความ มีประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การออกแบบเครื่องมือการวิจัย เพื่อนำไปศึกษาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 แห่ง โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา 2) การสร้างรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาขกร่างรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และ 3) การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยผู้วิจัยได้เดินทางเพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การประเมินรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับ มากที่สุด

4. จากผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ที่สร้างขึ้นมีความครอบคลุมเนื้อหาการบริหารจัดการ ครอบคลุมสมบูรณ์ สามารถที่นำไปใช้ได้จริงในทุกสถานการณ์ ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทุกองค์ประกอบ รูปแบบจึงมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเป็นระบบตามหลักการพัฒนารูปแบบโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) ตามลำดับซึ่งเป็นการดำเนินการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด (2555) กับแนวคิดของ อีสเนอร์ Eisner (1976) กล่าวถึงขั้นตอนและกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ และมีแนวคิด การตรวจสอบโดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Steiner (1990) และ Keeve (1988) ได้เสนอแนวทางการสร้างรูปแบบดังนี้ รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ ต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ส่วนการทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบเป็นการทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามแนวคิดของ Madaus, Scriven and Stufflebeam (1983) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (propriety standards) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้(feasibility standards) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (utility standards) และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (accuracy standards) ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาไปสู่การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา โดยการศึกษาวเคราะห์ สังเคราะห์ สอบถาม สร้างรูปแบบและการตรวจสอบรูปแบบที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ใน ระดับมากที่สุด

เศรษฐชัย วิสาทาโส (2556) การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษา

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประธานคณะกรรมการ จำนวน 118 คน รวมจำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test (independent samples) และ F-test (One way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย รองลงมาคือ ด้านการออกแบบ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในการปฏิบัติคือ ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรอบด้าน

4. แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ได้แก่ สถานศึกษาการให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร, การพัฒนาระบบการสนับสนุน, การจัดหลักสูตรสถานศึกษา, การจัดทำโครงการสร้างของหลักสูตร, การออกแบบการเรียนรู้, การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย, การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

พระชานนท์ จักร ไกและคณะ (2554) การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 160 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ โดยภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.0) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ด้านกิจกรรมนักเรียน รองลงมาได้แก่ด้านสภาพแวดล้อม และด้านที่มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านวิชาการ อาทิ การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในดานการวางแผนการจัดทำหลักสูตรหรือการพัฒนาหลักสูตร และ โรงเรียนควรดึงเอาทรัพยากรบุคคลในชุมชนที่มีความรู้ หรือบุคคลที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนให้มากขึ้น อาทิ การเข้าร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา หรือกรรมการที่ปรึกษา เพื่อให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนเป็นต้น

สรุปคำตอบที่ได้จากการดำเนินงานที่เป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วย แบบแผนการดำเนินงาน กรอบแนวคิด กระบวนการ ขั้นตอนและวิธีดำเนินงาน โครงการที่ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์และคำรับรองปฏิบัติราชการที่มีความเหมาะสมจะเป็นประโยชน์กับสถานศึกษานำไปใช้สำหรับจัดและดำเนินการบริหารจัดการงานของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและใช้เป็นต้นแบบ ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาแห่งอื่นต่อไป รวมถึงเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพของคน และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับเป้าหมาย ตามนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ และทักษะการวิจัย สำหรับนักวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการทำงานอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยให้หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดของการศึกษาให้กับเยาวชนของชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรจัดอบรมเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและแบบมีส่วนร่วมให้กับครู บุคลากรและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา เพื่อให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม

1.2 ควรให้ความสำคัญต่อครูและบุคลากรเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้บุคลากรมีความเข้าใจ และรู้ถึงความสำคัญของการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมตลอดจนสนับสนุน สร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของครู บุคลากรกับทุกระดับและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการบริหาร โดยการสร้างเครือข่ายและแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหาร โดยการสร้างเครือข่ายและแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยการสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ